

## RIKSDAGENS SVAR 30/2001 rd

### Regeringens proposition med förslag till lagstiftning om den pensionsanstalt som är sista pensionsanstalt inom arbetspensionssystemet

#### *Ärende*

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagstiftning om den pensionsanstalt som är sista pensionsanstalt inom arbetspensionssystemet (RP 19/2001 rd).

#### *Beredning i utskott*

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 5/2001 rd).

#### *Beslut*

Riksdagen har antagit följande lagar:

## Lag

### om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/1961) 4 § 3 mom., 4 b § 4 mom. och 10 b §,

dess lagrum sådana de lyder, 4 § 3 mom. i lag 1482/1995, 4 b § 4 mom. i lag 100/1990 och 10 b § i lag 1347/1990, samt

*fogas* till 4 e §, sådan den lyder i lagarna 559/1993 och 1263/1999 samt i nämnda lag 1482/1995, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir ett nytt 3 mom. i stället för det 3 mom. som upphävts genom sistnämnda lag, till lagen nya 10 d och 12 d §, till 17 b §, sådan den lyder i lag 949/1992, ett nytt 4 mom., till 19 b §, sådan den lyder i lag 1331/1999, ett nytt 8 mom., till 19 d §, sådan den lyder i lagarna 938/1984 och 835/1996 samt i nämnda lag 1482/1995, ett nytt 5 mom., varvid det nuvarande 5 mom. blir 6 mom., till 21 §, sådan den lyder i lag 878/1994 och i nämnda lag 1263/1999 och 1331/1999, ett nytt 5 mom., till 21 a §, sådan den lyder i nämnda lag 878/1994, nya 5—8 mom. samt till 21 b §, sådan den lyder i nämnda lag 878/1994 och i lag 283/1999, ett nytt 3 mom. i stället för det 3 mom. som upphävts genom sistnämnda lag, som följer:

#### 4 §

Rätt till invalidpension tillkommer en arbetstagare vars arbetsförmåga på grund av sjukdom, lyte eller skada, med beaktande också av den tid som redan förflutit, kan uppskattas vara utan avbrott nedsatt med minst två femtedelar åtminsto-

ne ett år. Vid bedömningen av i vilken mån arbetsförmågan är nedsatt beaktas arbetstagarens återstående förmåga att bereda sig förvärvsinkomster genom sådant tillgängligt arbete, som rimligen kan förutsättas av honom eller henne med hänsyn till hans eller hennes utbildning, tidigare verksamhet, ålder och boendeförhållan-

den samt därmed jämförliga andra omständigheter. Vid varierande arbetsförmåga beaktas de årliga inkomsterna. En arbetstagare har likaså rätt till invalidpension när han eller hon, efter det att ett arbetsförhållande som omfattas av denna lag upphört, för ett senare tjänste- eller arbetsförhållande beviljats pension enligt 9 § lagen om statens pensioner (280/1966) eller motsvarande bestämmelse i den kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga, om inte något annat följer av 10 d § 5 mom.

4 b §

Till en efterlevande make vars rätt att få pension enligt 2 mom. har upphört, betalas i ett för allt ett belopp som är lika stort som efterlevandepensionen för tre år hade varit. Grund för beloppet är den månadspension som senast har utbetalts eller, om pensionsanstalten är en sådan sista pensionsanstalt som avses i 10 d § 2 mom., det sammanlagda månatliga pensionsbelopp som pensionsanstalten betalar. Om en indragen efterlevandepension börjar löpa på nytt enligt 2 mom., dras engångsbeloppet av från pensionen så att en tredjedel av det pensionsbelopp som betalas vid varje tidpunkt dras av under högst nio år. Efter en och samma förmånslåtare betalas endast ett engångsbelopp.

4 e §

En arbetstagare har rätt att få individuell förtidspension också när han eller hon, efter det att ett arbetsförhållande som omfattas av denna lag har upphört, för ett senare tjänste- eller arbetsförhållande beviljats pension enligt 9 c § lagen om statens pensioner eller motsvarande bestämmelse i den kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga, om inte något annat följer av 10 d § 5 mom.

*Indexjustering*

10 b §

Pension skall sökas på en blankett som fastställts för detta ändamål. Till ansökan skall fogas den utredning som pensionsanstalten bestämmer.

Vid ansökan om invalidpension skall pensionsanstalten tillställas ett läkarutlåtande om sökandens hälsotillstånd. Utlåtandet skall innehålla en vård- eller rehabiliteringsplan. Pensionsanstalten får dock godkänna också ett läkarutlåtande av annat slag eller en motsvarande utredning. Pensionsanstalten kan också på egen bekostnad inhämta ett läkarutlåtande, om sökanden vårdas på sjukhus eller om det finns något annat särskilt skäl därtill.

Den som söker eller uppbär invalidpension är, om han eller hon åläggs därtill av pensionsanstalten, skyldig att för utredning av invaliditeten låta undersöka sig hos en av pensionsanstalten namngiven läkare eller på en rehabiliteringsanstalt eller en undersökningsinrättning som anvisas av pensionsanstalten. Pensionsanstalten skall då ersätta kostnaderna för undersökningen. Till kostnaderna räknas också skäliga resekostnader och ett skäligt dagtraktamente för en resa som enligt åläggandet har gjorts till en annan ort. Om sökanden utan godtagbart skäl vägrar låta sig undersökas, får ansökan avgöras med stöd av erhållen utredning.

Pensionsansökan anses gjord den dag den inkommit till en pensionsanstalt som anges i en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1—13 punkten eller till pensionsskyddscentralen eller till ett ombud som en sådan pensionsanstalt eller pensionskyddscentralen har bemyndigat därtill. Inlämnar inte sökanden på uppmaning inom en av pensionsanstalten utsatt skälig tid en tilläggsutredning som behövs för att ansökan skall kunna avgöras, anses ansökan dock ha blivit gjord först sedan den utredning som behövs för att ansökan skall kunna avgöras har inkommit till pensionsanstalten.

Närmare bestämmelser om ansökan om pension utfärdas genom förordning av statsrådet.

## 10 d §

Den pensionsanstalt där för arbetstagaren vid tidpunkten för pensionsfallet eller därförinnan senast hade ordnats pensionsskydd i enlighet med minimivillkoren i en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2 eller 10—13 punkten (*pensionslagar för den privata sektorn*) handlägger och avgör en pensionsansökan som gäller pensionsskydd i enlighet med minimivillkoren i en lag som avses ovan. Denna pensionsanstalt (*pensionsanstalt inom den privata sektorn*) sköter också utbetalningen av pension enligt lagarna i fråga och pensionsanstaltens övriga uppgifter i anslutning till pensionen, om inte något annat följer av uppgifterna för en sista pensionsanstalt enligt 3 mom.

Om en arbetstagare har omfattats av pensionsskydd såväl enligt en pensionslag för den privata sektorn som enligt en lag som avses i 8 § 4 mom. 3 eller 4 punkten (*pensionslagar för den offentliga sektorn*) och om pensionsskydd i enlighet med minimivillkoren vid tidpunkten för pensionsfallet eller därförinnan senast hade ordnats för honom eller henne i en pensionsanstalt inom den privata sektorn, skall denna pensionsanstalt (*sista pensionsanstalt*)

1) ge en beslutssammanställning som upptar pensionsanstaltens beslut enligt 1 mom. samt beslut av den kommunala pensionsanstalten och statskontoret (*pensionsanstalter inom den offentliga sektorn*) som sköter pensionsskydd enligt pensionslagarna för den offentliga sektorn och motsvarande familjepensionsskydd, och

2) sköta utbetalningen av de pensioner som avses i beslutssammanställningen och pensionsanstaltens övriga uppgifter i anslutning till pensionerna.

Om för arbetstagaren vid tidpunkten för pensionsfallet eller därförinnan senast hade ordnats pensionsskydd i en pensionsanstalt inom den offentliga sektorn, skall den i egenskap av sista pensionsanstalt sköta de uppgifter som avses i 2 mom. även i fråga om pensionsskyddet enligt pensionslagarna för den privata sektorn.

Dock gäller att om den återstående tiden eller motsvarande förtjänst beaktas på någon annan grund än arbetstagarens sista arbets- eller tjäns-

teförhållande eller företagarkerksamhet när pensionens belopp räknas ut, är sista pensionsanstalt utan hinder av 1—3 mom. den pensionsanstalt där pensionsskyddet för den återstående tiden eller motsvarande pensionsskydd har ordnats.

Om en pensionsanstalt inom den offentliga sektorn i egenskap av sista pensionsanstalt avgör en arbetstagares rätt till invalidpension med stöd av 9 § 1 mom. a eller b punkten eller 9 c § lagen om statens pensioner eller motsvarande bestämmelser i den kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga och om det månatliga pensionsbeloppet från en pensionsanstalt inom den privata sektorn är större än tre gånger det belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten, skall denna pensionsanstalt inom den offentliga sektorn före sitt beslut begära att pensionsanstalten inom den privata sektorn ger en bedömning av arbetstagarens arbetsförmåga. Om pensionsanstalten inom den privata sektorn och den sista pensionsanstalten då är av olika åsikt om arbetstagarens arbetsförmåga, tillämpas inte vad som i sista meningens i 4 § 3 mom. föreskrivs om rätten till invalidpension, vad som i 4 e § 2 mom. föreskrivs om rätten till individuell förtidspension eller vad som i 3 mom. ovan föreskrivs om sista pensionsanstalt.

En pensionsanstalt som betalar ålders-, invalid- eller arbetslöshetspension eller generationsväxlingspension, avträdelseersättning eller avträdelsestöd betraktas som sista pensionsanstalt även när pensionstagaren beviljas ny pension. Om pensionstagaren dock söker invalidpension där den återstående tiden eller motsvarande förtjänst skall eller borde beaktas när pensionsbeloppet räknas ut, tillämpas inte på invalidpensionen vad som i 2—5 mom. bestäms om sista pensionsanstalt.

Om den återstående tiden eller motsvarande förtjänst skall eller borde beaktas i pensioner både enligt pensionslagarna för den privata sektorn och enligt pensionslagarna för den offentliga sektorn när pensionsbeloppet räknas ut, tillämpas inte vad som i 2—5 mom. föreskrivs om sista pensionsanstalt, om inte pensionsanstalterna kommer överens om något annat.

Närmare bestämmelser om den behöriga pensionsanstalten enligt denna paragraf och om dess uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om det är oklart vilken pensionsanstalt som enligt denna paragraf och enligt den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av den är behörig att handlägga pensionsansökan, avgörs ärendet på pensionsanstaltens begäran av pensionsskyddscentralen. Ändring får inte sökas särskilt i pensionsskyddscentralens beslut i ett sådant ärende.

#### 12 d §

Har en pensionsanstalt i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 10 d § 2 mom. betalt ut pensioner enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 3 eller 4 punkten eller enligt motsvarande familjepensionsskydd, skall pensionsskyddscentralen återkräva och gottgöra pensionsanstalten dessa pensionskostnader jämte ränta senast under det kalenderår som följer på utbetalningsåret. Förskott kan också uppbäras för ändamålet. Pensionskostnaderna återkrävs och gottgörs enligt vad pensionsskyddscentralen och pensionsanstalterna inom den offentliga sektorn närmare avtalar särskilt om saken.

Om en i 10 d § 3 mom. avsedd pensionsanstalt inom den offentliga sektorn i egenskap av sista pensionsanstalt har betalt ut pension enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2 eller 10—13 punkten, skall den få ersättning för dessa pensionskostnader jämte ränta enligt vad som bestäms i 1 mom.

#### 17 b §

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas också när en pensionsanstalt i egenskap av pensionsanstalt inom den privata sektorn eller sådan sista pensionsanstalt som avses i 10 d § 2 mom. utan grund har betalt ut förmåner enligt pensionslagar för den privata sektorn. Till den del som den sista pensionsanstalten utan grund har betalt ut förmåner enligt pensionslagar för den offentliga sektorn, fattas återkravsbeslutet av den aktuella pensionsanstalten inom den of-

fentliga sektorn enligt vad som föreskrivs i den lag som gäller den. Den sista pensionsanstalten skall dock ge en beslutssammanställning över de förmåner som återkrävs samt återkräva beloppet. Om den sista pensionsanstalten sköter återkravet genom kvittning enligt 3 mom., skall såsom den pensionsrat som avses där betraktas det sammanlagda beloppet av de pensionsrater som den sista pensionsanstalten skall betala.

#### 19 b §

Vad som i 5 — 7 mom. bestäms om pensions engångsbelopp tillämpas på det månatliga sammanlagda beloppet av de pensioner som ingår i den sista pensionsanstaltens beslutssammanställning enligt 10 d § 2 mom.

#### 19 d §

Bestämmelserna i 1—4 mom. skall också tillämpas på förmåner som pensionsanstalten betalar med stöd av 10 d § 2 mom. i egenskap av sista pensionsanstalt.

#### 21 §

Ändring i en beslutssammanställning som en pensionsanstalt inom den privata sektorn har givit i egenskap av sista pensionsanstalt söks och besvärärendet behandlas enligt 1—4 mom. och 21 a § 5—8 mom. Ändring i en beslutssammanställning som den kommunala pensionsanstalten eller statskontoret har givit i egenskap av sista pensionsanstalt söks och besvärärendet behandlas enligt vad som föreskrivs i de pensionslagar för den offentliga sektorn som avses i 10 d § 2 mom.

#### 21 a §

En besvärsskrift som gäller en beslutssammanställning som en pensionsanstalt inom den privata sektorn har givit i egenskap av sista pensionsanstalt skall tillställas denna pensionsanstalt inom den tid som föreskrivs i 21 § 1 mom.

Den skall begära utlåtande om besvären av pensionsanstalterna inom den offentliga sektorn till den del besvären gäller pensionsskydd som sköts av dessa. Gäller överklagandet av en beslutssammanställning enbart bedömning av arbetsförmågan begärs dock inget utlåtande.

Om samtliga pensionsanstalter vilkas beslut besvären gäller godkänner ändringssökandens yrkanden till den del de gäller ifrågavarande pensionsanstalts beslut, skall pensionsanstalten inom den privata sektorn i egenskap av sista pensionsanstalt ge en ny, rättad beslutssammanställning. I en på detta sätt rättad beslutssammanställning får ändring sökas enligt denna lag. Rättar någon av ovan avsedda pensionsanstalter inte sitt beslut i enlighet med ändringssökandens krav, skall den sista pensionsanstalten inom 30 dagar från besvärstidens utgång tillställa den besvärinstans som avses i 3 mom. besvärsskriften samt de utlåtanden som givits med anledning av den. Besvären över beslutssammanställningen behandlas då även till övriga delar enligt 3 och 4 mom.

Gäller överklagandet av beslutssammanställningen enbart bedömning av arbetsförmågan och godkänner pensionsanstalten inom den privata sektorn i egenskap av sista pensionsanstalt de yrkanden som framförts i den besvärsskrift som tillställts den, skall den ge en ny, rättad beslutssammanställning. Om den inte rättar beslutssammanställningen, tillämpas det förfarande som föreskrivs i 3 och 4 mom.

När ett ärende som gäller besvär över en beslutssammanställning behandlas i pensionsnämnden eller försäkringsdomstolen eller när det är fråga om att till förmån för den försäkrade

undanröja eller rätta en lagakraftvunnen beslutssammanställning enligt pensionslagar för den privata sektorn eller om det i beslutssammanställningen förekommer ett sådant fel som avses i 21 e §, skall denna lag tillämpas, om inte något annat föreskrivs i lagen om försäkringsdomstolen (14/1958).

#### 21 b §

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. gäller även en beslutssammanställning som en pensionsanstalt inom den privata sektorn ger i egenskap av sista pensionsanstalt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Lagen tillämpas på pensionsansökningar som blir anhängiga efter det att lagen har trätt i kraft. Lagen tillämpas dock inte, om pensionssökanden på grundval av eget arbets- eller tjänsteförhållande eller egen verksamhet som företagare får pension enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1—4 eller 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare, pensionen har beviljats innan lagen träder i kraft och utbetalningen av pensionen har inletts när lagen träder i kraft. Detta gäller så länge pensionen betalas utan avbrott eller när avbruten pension börjar betalas på nytt.

Genom denna lag upphävs 11, 12 och 12 a—12 d § förordningen den 23 februari 1962 om pension för arbetstagare (183/1962) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

## Lag

### om ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

I enlighet med riksdagens beslut  
*upphävs* i lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962) 2 a §, sådan den lyder i lag 1348/1990, samt  
*ändras* 13 a §, sådan den lyder i lag 1332/1999, som följer:

#### 13 a §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller dessutom i tillämpliga delar 1 § 6 och 7 mom., 3 § 2 mom., 3 a §, 4 § 1 och 5 mom., 4 a § 2—6 mom., 4 b—4 d, 4 f—4 h och 4 j—4 n §, 5 § 4 och 6 mom., 5 c, 7 f—7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a, 10, 10 a—10 d och 12 §, 12 a § 4 och 5 mom., 12 d, 13 a och 13 b §, 15 § 2 mom. samt 15 a, 15 b, 16, 17, 17 a, 17 b, 18, 19 b—19 d, 20, 21, 21 a—21 e, 22 och 23 § lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Lagen tillämpas på pensionsansökningar som blir anhängiga efter det att lagen har trätt i kraft. Lagen tillämpas dock inte, om pensionssökanden på grundval av eget arbets- eller tjänsteförhållande eller egen verksamhet som företagare får pension enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1—4 eller 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare, pensionen har beviljats innan lagen träder i kraft och utbetalningen av pensionen har inletts när lagen träder i kraft. Detta gäller så länge pensionen betalas utan avbrott eller när avbruten pension börjar betalas på nytt.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

## Lag

### om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut  
*upphävs* i lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/1969) 16 a §, sådan den lyder i lag 1349/1990, samt  
*ändras* 19 § 1 mom., sådan den lyder i lag 655/2000, som följer:

#### 19 §

Om inte något annat följer av denna lag gäller dessutom i tillämpliga delar 2 § 2 mom., 3 a, 4, 4 a—4 h och 4 j—4 n §, 5 § 1 mom., 2 mom. 1 punkten samt 3, 4 och 6 mom., 5 a—5 c, 7 g, 7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a och 10 b—10 d §, 11 § 2 och 11 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten samt 12 d, 14, 16, 17, 17 a, 17 b, 18, 19, 19 b—19 e, 20, 21,

21 a—21 e och 22 § lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Lagen tillämpas på pensionsansökningar som blir anhängiga efter det att lagen har trätt i kraft. Lagen tillämpas dock inte, om pensionssökanden på grundval av eget arbets- eller tjänsteför-

hållande eller egen verksamhet som företagare får pension enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1—4 eller 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare, pensionen har beviljats innan lagen träder i kraft och utbetalningen av pensio-

nen har inletts när lagen träder i kraft. Detta gäller så länge pensionen betalas utan avbrott eller när avbruten pension börjar betalas på nytt.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

## Lag

### om ändring av lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut

*upphävs* i lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/1969) 2 a §, sådan den lyder i lag 1350/1990, samt

*ändras* 17 § 1 mom., sådant det lyder i lag 656/2000, som följer:

#### 17 §

Om inte något annat följer av denna lag gäller dessutom i tillämpliga delar 2 § 2 mom., 3 § 1 och 2 mom., 3 a, 4, 4 a—4 h och 4 j—4 n §, 5 § 1 mom., 2 mom. 1 punkten samt 3, 4 och 6 mom., 5 a—5 c, 7 g, 7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a, 10 och 10 b—10 d §, 11 § 2 och 11 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten och 4 mom. samt 12 d, 14, 16, 17, 17 a, 17 b, 18, 19, 19 b—19 e, 20, 21, 21 a—21 e och 22 § lagen om pension för arbetstagare.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Lagen tillämpas på pensionsansökningar som blir anhängiga efter det att lagen har trätt i kraft. Lagen tillämpas dock inte, om pensionssökanden på grundval av eget arbets- eller tjänsteförhållande eller egen verksamhet som företagare får pension enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1—4 eller 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare, pensionen har beviljats innan lagen träder i kraft och utbetalningen av pensionen har inletts när lagen träder i kraft. Detta gäller så länge pensionen betalas utan avbrott eller avbruten pension börjar betalas på nytt.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

## Lag

### om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/1956) 2 §, 17 § 2 mom., 26 §, 28 § 1, 2 och 4 mom., 28 a § 3 mom. och 28 b § 5 mom.,

dessas lagrum sådana de lyder, 2 § delvis ändrad i lag 1346/1990, 17 § 2 mom. i lag 1038/1986, 26 § delvis ändrad i lag 476/1981, 28 § 1 mom. i lag 739/1966, 28 § 2 mom. i lag 768/1970 och 28 § 4 mom. i lag 1745/1995, 28 a § 3 mom. i lag 102/1990 och 28 b § 5 mom. i lag 1333/1999, samt

fogas till lagen en ny 3 c och en ny 27 b §, till 33 §, sådan den lyder i lag 951/1992, ett nytt 4 mom., till 59 §, sådan den lyder i lag 880/1994 och i nämnda lag 1333/1999, ett nytt 5 mom., till 59 a §, sådan den lyder i nämnda lag 880/1994, nya 5—8 mom., till 60 a §, sådan den lyder i nämnda lag 880/1994 och i lag 285/1999, ett nytt 3 mom. i stället för det 3 mom. som upphävts genom sist-nämnda lag, och till 63 a §, sådan den lyder i lagarna 939/1984 och 836/1996 samt i nämnda lag 1745/1995, ett nytt 5 mom., varvid det nuvarande 5 mom. blir 6 mom., som följer:

#### 2 §

Försäkringsverksamhet enligt denna lag ankommer på sjömanspensionskassan, vars hemort är Helsingfors.

Den pensionsanstalt där för arbetstagaren vid tidpunkten för pensionsfallet eller därförinnan senast hade ordnats pensionsskydd i enlighet med minimivillkoren i en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2 eller 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare (395/1961) (*pensionslagar för den privata sektorn*) handlägger och avgör en pensionsansökan som gäller pensionsskydd i enlighet med minimivillkoren i en lag som avses ovan. Denna pensionsanstalt (*pensionsanstalt inom den privata sektorn*) sköter också utbetalningen av pension enligt lagarna i fråga och pensionsanstaltens övriga uppgifter i anslutning till pensionen, om inte något annat följer av uppgifterna för en sista pensionsanstalt enligt 4 mom.

Om en arbetstagare har omfattats av pensionsskydd såväl enligt en pensionslag för den privata sektorn som enligt en lag som avses i 8 § 4 mom. 3 eller 4 punkten lagen om pension för arbetstagare (*pensionslagar för den offentliga sektorn*) och om pensionsskydd i enlighet med minimivillkoren vid tidpunkten för pensionsfallet eller därförinnan senast hade ordnats för honom eller henne i en pensionsanstalt inom den

privata sektorn, skall denna pensionsanstalt (*sista pensionsanstalt*)

1) ge en beslutssammanställning som upptar pensionsanstaltens beslut enligt 2 mom. samt beslut av den kommunala pensionsanstalten och statskontoret (*pensionsanstalter inom den offentliga sektorn*) som sköter pensionsskydd enligt pensionslagarna för den offentliga sektorn och motsvarande familjepensionsskydd, och

2) sköta utbetalningen av de pensioner som avses i beslutssammanställningen och pensionsanstaltens övriga uppgifter i anslutning till pensionerna.

Om för arbetstagaren vid tidpunkten för pensionsfallet eller därförinnan senast hade ordnats pensionsskydd i en pensionsanstalt inom den offentliga sektorn, skall den i egenskap av sista pensionsanstalt sköta de uppgifter som avses i 3 mom. även i fråga om pensionsskyddet enligt pensionslagarna för den privata sektorn.

Dock gäller att om den återstående tiden eller motsvarande förtjänst beaktas på någon annan grund än arbetstagarens sista arbets- eller tjänsteförhållande eller företagaverksamhet när pensionens belopp räknas ut, är sista pensionsanstalt utan hinder av 2—4 mom. den pensionsanstalt där pensionsskyddet för den återstående tiden eller motsvarande pensionsskydd har ordnats.

Om en pensionsanstalt inom den offentliga sektorn i egenskap av sista pensionsanstalt avgör en arbetstagares rätt till invalidpension med stöd av 9 § 1 mom. a eller b punkten eller 9 c § lagen om statens pensioner eller motsvarande bestämmelser i den kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga och om det månatliga pensionsbeloppet från en pensionsanstalt inom den privata sektorn är större än tre gånger det belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare, skall denna pensionsanstalt inom den offentliga sektorn före sitt beslut begära att pensionsanstalten inom den privata sektorn ger en bedömning av arbetstagarens arbetsförmåga. Om pensionsanstalten inom den privata sektorn och den sista pensionsanstalten då är av olika åsikt om arbetstagarens arbetsförmåga, tillämpas inte vad som i 17 § 2 mom. föreskrivs om rätten till invaliditetspension och individuell förtidspension eller vad som i 4 mom. ovan föreskrivs om sista pensionsanstalt.

En pensionsanstalt som betalar ålders-, invaliditets- eller arbetslöshetspension eller generationsväxlingspension, avträdelseersättning eller avträdelsestöd betraktas som sista pensionsanstalt även när pensionstagaren beviljas ny pension. Om pensionstagaren dock söker invaliditetspension där den återstående tiden eller motsvarande förtjänst skall eller borde beaktas när pensionsbeloppet räknas ut, tillämpas inte på invaliditetspensionen vad som i 3—6 mom. bestäms om sista pensionsanstalt.

Om den återstående tiden eller motsvarande förtjänst skall eller borde beaktas i pensioner både enligt pensionslagarna för den privata sektorn och enligt pensionslagarna för den offentliga sektorn när pensionsbeloppet räknas ut, tillämpas inte vad som i 3—6 mom. föreskrivs om sista pensionsanstalt, om inte pensionsanstalterna kommer överens om något annat.

Närmare bestämmelser om den behöriga pensionsanstalten enligt denna paragraf och om dess uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om det är oklart vilken pensionsanstalt som enligt denna paragraf och enligt den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av den är

behörig att handlägga pensionsansökan, avgörs ärendet på pensionsanstaltens begäran av pensionsskyddscentralen. Ändring får inte sökas särskilt i pensionsskyddscentralens beslut i ett sådant ärende.

### 3 c §

Har en pensionskassa i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 2 § 3 mom. betalt ut pensioner enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 3 eller 4 punkten lagen om pension för arbetstagare eller enligt motsvarande familjepensionsskydd, skall pensionsskyddscentralen återkräva och gottgöra pensionskassan dessa pensionskostnader jämte ränta senast under det kalenderår som följer på utbetalningsåret. Förskott kan också uppbäras för ändamålet. Pensionskostnaderna återkrävs och gottgörs enligt vad pensionsskyddscentralen och pensionsanstalterna inom den offentliga sektorn närmare avtalar särskilt om saken.

Om en i 2 § 4 mom. avsedd pensionsanstalt inom den offentliga sektorn i egenskap av sista pensionsanstalt har betalt ut pension enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2 eller 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare, skall den få ersättning för dessa pensionskostnader jämte ränta enligt vad som bestäms i 1 mom.

### 17 §

En arbetstagare har rätt att få invaliditetspension eller individuell förtidspension också när han eller hon, efter det att ett arbetsförhållande som omfattas av denna lag har upphört, för ett senare tjänste- eller arbetsförhållande beviljats pension enligt 9 eller 9 c § lagen om statens pensioner (280/1996) eller motsvarande bestämmelse i den kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga, om inte något annat följer av 2 § 6 mom.

### 26 §

Pension skall sökas på en blankett som fastställts för detta ändamål. Till ansökan skall fo-

gas den utredning som pensionskassan bestämmer.

Den som söker eller uppbär invaliditetspension är, om han eller hon åläggs därtill av pensionskassan, skyldig att för utredning av invaliditeten låta undersöka sig hos en av pensionskassan namngiven läkare eller på en rehabiliteringsanstalt eller en undersökningsinrättning som anvisas av pensionskassan. Pensionskassan skall då ersätta kostnaderna för undersökningen. Till kostnaderna räknas också skälig ersättning för resekostnader och ett skäligt resedagtraktamente, om den berörde beordrats till undersökning utom sin boningsort. Om sökanden utan godtagbart skäl vägrar låta sig undersökas, får ansökan avgöras med stöd av erhållen utredning.

Pensionsansökan anses gjord den dag den inkommit till en pensionsanstalt som anges i en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1—13 punkten lagen om pension för arbetstagare eller till pensionskyddscentralen eller till ett ombud som en sådan pensionsanstalt eller pensionsskyddscentralen har bemyndigat därtill. Inlämnar inte sökanden på uppmaning inom en av pensionskassan utsatt skälig tid en tilläggsutredning som behövs för att ansökan skall kunna avgöras, anses ansökan dock ha blivit gjord först sedan den utredning som behövs för att ansökan skall kunna avgöras har inkommit till pensionskassan.

Närmare bestämmelser om ansökan om pension utfärdas genom förordning av statsrådet.

#### 27 b §

Då pensionstagare avlider, upphör rätten till pension vid ingången av kalendermånaden efter dödsdagen. Om invaliditetspensionen indras på grund av att arbetsförmågan blivit återställd eller om pension indras eller minskas av någon annan orsak, upphör utbetalningen eller utbetalas minskad pension räknat från närmast följande möjliga förfallodag.

#### 28 §

Invaliditetspension betalas, om inte något annat föreskrivs i denna paragraf, från början av den månad som närmast följer på den månad då rätten till pension har uppkommit, dock inte re-

troaktivt för en längre tid än för ett år före den månad som följer efter ansökan.

Ålderdoms- och invaliditetspension betalas inte för den tid för vilken arbetsgivaren är skyldig att betala lön.

— — — — —  
Utan hinder av 3 mom. skall full invaliditetspension betalas enligt 1 mom., om pensionsansökan har gjorts innan dagpenning enligt sjukförsäkringslagen har betalats för de i 3 mom. nämnda 150 första betalningsdagarna eller om invaliditetspension beviljas i form av individuell förtidspension som avses i 15 §. Härvid förutsätts likväl för betalning av full invaliditetspension att före utgången av den kalendermånad som följer på pensionsansökan eller, om under denna tid har ansökts om dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, före utgången av den kalendermånad som följer på ansökan inte har beviljats sådan dagpenning som skall betalas för minst en månad utan avbrott och som hänför sig till tiden efter arbetsoförmågans inträde eller, om dagpenningsansökan som hänför sig till denna tid har avslagits, till tiden efter avslaget. Om utbetalningen av dagpenning under primärtiden upphör enligt 15 a § sjukförsäkringslagen på grund av att ålderdomspension som har beviljats arbetstagaren enligt någon annan lag eller ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som avses i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare börjar, skall till arbetstagaren betalas full invaliditetspension från det nämnda pension betalas, dock tidigast från den tidpunkt som anges i 1 mom.

#### 28 a §

— — — — —  
Till en efterlevande make vars rätt att få pension enligt 1 mom. har upphört, betalas i ett för allt ett belopp som är lika stort som efterlevandepensionen för tre års tid hade varit. Grund för beloppet är den månadspension som senast har utbetalts eller, om pensionskassan är en sådan sista pensionsanstalt som avses i 2 § 3 mom., det sammanlagda månatliga pensionsbelopp som pensionskassan betalar. Om en indragen efterlevandepension börjar löpa på nytt enligt 1 mom.,

dras engångsbeloppet av från pensionen så att en tredjedel av det pensionsbelopp som betalas vid varje tidpunkt dras av under högst nio år. Efter en och samma förmånslåtare betalas endast ett engångsbelopp.

#### 28 b §

I fråga om pensionens engångsbelopp iakttas i tillämpliga delar 19 b § 5—8 mom. lagen om pension för arbetstagare.

#### 33 §

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas också när pensionskassan i egenskap av pensionsanstalt inom den privata sektorn eller sådan sista pensionsanstalt som avses i 2 § 3 mom. utan grund har betalt ut förmåner enligt pensionslagar för den privata sektorn. Till den del pensionskassan i egenskap av sista pensionsanstalt utan grund har betalt ut förmåner enligt pensionslagar för den offentliga sektorn, fattas återkravsbeslutet av den aktuella pensionsanstalten inom den offentliga sektorn enligt vad som föreskrivs i den lag som gäller den. Pensionskassan skall dock i egenskap av sista pensionsanstalt ge en beslutssammanställning över de förmåner som återkrävs samt återkräva beloppet. Om pensionskassan i egenskap av sista pensionsanstalt sköter återkravet genom kvittning enligt 3 mom., skall såsom den pensionsrat som avses där betraktas det sammanlagda beloppet av de pensionsrater som pensionskassan i egenskap av sista pensionsanstalt skall betala.

#### 59 §

Ändring i en beslutssammanställning som pensionskassan har givit i egenskap av sista pensionsanstalt söks och besvärshandlingen behandlas enligt 1—4 mom. och 59 a § 5—8 mom. Ändring i en beslutssammanställning som den kommunala pensionsanstalten eller statskontoret har givit i egenskap av sista pensionsanstalt söks och

besvärshandlingen behandlas enligt vad som föreskrivs i de pensionslagar för den offentliga sektorn som avses i 2 § 3 mom.

#### 59 a §

En besvärsskrift som gäller en beslutssammanställning som pensionskassan har gett i egenskap av sista pensionsanstalt skall tillställas pensionskassan inom den tid som föreskrivs i 59 § 1 mom. Pensionskassan skall begära utlåtande om besvaren av pensionsanstalterna inom den offentliga sektorn till den del besvaren gäller pensionsskydd som sköts av dessa. Gäller överklagandet av en beslutssammanställning enbart bedömning av arbetsförmågan begärs dock inget utlåtande.

Om samtliga pensionsanstalter vilkas beslut besvaren gäller godkänner ändringssökandens yrkanden till den del de gäller ifrågasatt pensionsanstalts beslut, skall pensionskassan i egenskap av sista pensionsanstalt ge en ny, rättad beslutssammanställning. I en på detta sätt rättad beslutssammanställning får ändring sökas enligt denna lag. Rättar någon av ovan avsedda pensionsanstalter inte sitt beslut i enlighet med ändringssökandens krav, skall pensionskassan inom 30 dagar från besvärstidens utgång tillställa den besvärshandlingen som avses i 3 mom. besvärsskriften samt de utlåtanden som givits med anledning av den. Besvaren över beslutssammanställningen behandlas då även till övriga delar enligt 3 och 4 mom.

Gäller överklagandet av beslutssammanställningen enbart bedömning av arbetsförmågan och godkänner pensionskassan i egenskap av sista pensionsanstalt de yrkanden som framförts i den besvärsskrift som tillställts den, skall den ge en ny, rättad beslutssammanställning. Om den inte rättar beslutssammanställningen, tillämpas det förfarande som föreskrivs i 3 och 4 mom.

När ett ärende som gäller besvär över en beslutssammanställning behandlas i pensionsnämnden eller försäkringsdomstolen eller när det är fråga om att till förmån för den försäkrade undanröja eller rätta en lagakraftvunnen beslutssammanställning enligt pensionslagar för den

privata sektorn eller om det i beslutssammanställningen förekommer ett sådant fel som avses i 61 a §, skall denna lag tillämpas, om inte något annat föreskrivs i lagen om försäkringsdomstolen (14/1958).

60 a §

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. gäller även en beslutssammanställning som pensionskassan ger i egenskap av sista pensionsanstalt.

63 a §

Bestämmelserna i 1—4 mom. tillämpas även på de förmåner som pensionskassan betalar med

stöd av 2 § 3 mom. i egenskap av sista pensionsanstalt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Denna lag tillämpas på pensionsansökningar som blir anhängiga efter det att lagen har trätt i kraft. Lagen tillämpas dock inte, om pensionssökanden på grundval av eget arbets- eller tjänsteförhållande eller egen verksamhet som företagare får pension enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1—4 eller 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare, pensionen har beviljats innan lagen träder i kraft och utbetalningen av pensionen har inletts när lagen träder i kraft. Detta gäller så länge pensionen betalas utan avbrott eller när avbruten pension börjar betalas på nytt.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

## Lag

### om ändring av lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

*fogas* till lagen den 30 april 1964 om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964) en ny 1 a och en ny 6 d §, till 8 §, sådant den lyder i lagarna 941/1979, 250/1989, 1191/1994 och 295/1999, ett nytt 5 mom. i stället för det 5 mom. som upphävts genom sistnämnda lag, till 9 §, sådan den lyder i lag 1324/1994, nya 5—8 mom., till 9 a §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 3 mom. och till 11 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 5 mom. som följer:

1 a §

Om en tjänsteinnehavare eller arbetstagare eller en person som avses i 1 § 7 mom. har omfattats av pensionsskydd såväl enligt denna lag som enligt lagen om statens pensioner (280/1966) eller enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2 eller 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare (395/1961) (*pensionslagar för den priva-*

*ta sektorn*) och om han eller hon vid tidpunkten för pensionsfallet eller därförinnan senast hade ett sådant anställningsförhållande som omfattas av denna lag, skall den kommunala pensionsanstalten i egenskap av sista pensionsanstalt

1) ge en beslutssammanställning som upptar pensionsanstaltens beslut samt beslut av pensionsanstalter som sköter pensionsskydd enligt

lagen om statens pensioner och pensionslagar för den privata sektorn och motsvarande familjepensionsskydd, och

2) sköta utbetalningen av de pensioner som avses i beslutssammanställningen och pensionsanstaltens övriga uppgifter i anslutning till pensionerna.

Om för tjänsteinnehavaren eller arbetstagaren eller en person som avses i 1 § 7 mom. vid tidpunkten för pensionsfallet eller därförinnan senast hade ordnats pensionsskydd i statskontoret som sköter pensionsskyddet enligt lagen om statens pensioner eller i en pensionsanstalt som sköter pensionsskyddet enligt pensionslagar för den privata sektorn, skall denna pensionsanstalt i egenskap av sista pensionsanstalt sköta de uppgifter som avses i 1 mom. även i fråga om pensionsskyddet enligt denna lag.

Dock gäller att om den till pension berättigande tiden mellan pensionsfallet och pensionsåldern (*återstående tid*) eller motsvarande förtjänst beaktas på någon annan grund än arbetstagarens sista arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet när pensionens belopp räknas ut, är sista pensionsanstalt utan hinder av 1 och 2 mom. den pensionsanstalt där pensionsskyddet för den återstående tiden eller motsvarande pensionsskydd har ordnats.

Om den kommunala pensionsanstalten i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 1 mom. avgör rätten till invalidpension och om tjänsteinnehavaren eller arbetstagaren eller en person som avses i 1 § 7 mom. när ansökan görs står i fortlöpande tjänste- eller arbetsförhållande eller i ett i 1 § 7 mom. avsett avtalsförhållande till ett medlemssamfund eller om det är fråga om rätten till individuell förtidspension, och om arbetstagarens månatliga pension från en pensionsanstalt enligt 10 d § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare (*pensionsanstalt inom den privata sektorn*) är större än tre gånger det belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare, skall den kommunala pensionsanstalten före beslutet begära att pensionsanstalten inom den privata sektorn ger en bedömning av pensionssökandens arbetsförmåga. Om den kommunala pensionsanstalten och

pensionsanstalten inom den privata sektorn då är av olika åsikt om pensionssökandens arbetsförmåga, tillämpas inte 1 mom.

En pensionsanstalt som betalar ålders-, invalid- eller arbetslöshetspension eller generationsväxlingspension, avträdelseersättning eller avträdelsestöd betraktas som sista pensionsanstalt även när pensionstagaren beviljas ny pension. Om pensionstagaren dock söker invalidpension där den återstående tiden eller motsvarande förtjänst skall eller borde beaktas när pensionsbeloppet räknas ut, tillämpas inte på invalidpensionen vad som i 1—4 mom. bestäms om sista pensionsanstalt.

Om den återstående tiden eller motsvarande förtjänst skall eller borde beaktas i fråga om pensioner både enligt denna lag och enligt lagen om statens pensioner eller enligt pensionslagar för den privata sektorn när pensionsbeloppet räknas ut, tillämpas inte vad som i 1—4 mom. föreskrivs om sista pensionsanstalt, om inte pensionsanstalterna kommer överens om något annat.

Närmare bestämmelser om sista pensionsanstalt och dess uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om det är oklart vilken pensionsanstalt som enligt denna paragraf och enligt den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av den är behörig att handlägga pensionsansökan, avgörs ärendet på pensionsanstaltens begäran av pensionsskyddscentralen. Ändring får inte sökas särskilt i pensionsskyddscentralens beslut i ett sådant ärende.

#### 6 d §

Har den kommunala pensionsanstalten i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 1 a § 1 mom. betalt ut pensioner enligt pensionslagar för den privata sektorn eller enligt lagen om statens pensioner eller enligt lagen om statens familjepensioner (774/1968), skall den återkräva dessa pensionskostnader jämte ränta senast under det kalenderår som följer på utbetalningsåret. Förskott kan också uppbäras för ändamålet. Pensionskostnaderna återkrävs enligt vad pensionsskyddscentralen, statskontoret och den

kommunala pensionsanstalten närmare avtalar särskilt om saken.

Om en pensionsanstalt som avses i 1 a § 2 mom. i egenskap av sista pensionsanstalt har betalt ut pension enligt denna lag, skall den få ersättning för dessa pensionskostnader jämte ränta enligt vad som bestäms i 1 mom.

8 §

Angående sökande av ändring i en beslutssammanställning som den kommunala pensionsanstalten har givit i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 1 a § 1 mom. samt behandlingen av besvärssaken gäller vad som föreskrivs i denna paragraf och i 9 § 5—8 mom. När den kommunala pensionsanstaltens beslut ingår i en beslutssammanställning som en annan pensionsanstalt givit i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 1 a § 2 mom. söks ändring och behandlas besvärssaken enligt vad som föreskrivs i lagen om statens pensioner eller i en pensionslag för den privata sektorn. I sådana fall skall statskontoret eller pensionsanstalten inom den privata sektorn, till den del besvären gäller pensionsskydd enligt denna lag, begära utlåtande om besvären av den kommunala pensionsanstalten. Utlåtande begärs inte, om besvären enbart gäller bedömning av arbetsförmågan.

9 §

En besvärsskrift som gäller en beslutssammanställning som den kommunala pensionsanstalten har givit i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 1 a § 1 mom. skall tillställas den kommunala pensionsanstalten inom den tid som föreskrivs i 8 § 3 mom. Den skall begära utlåtande om besvären av pensionsanstalten inom den privata sektorn eller statskontoret till den del besvären gäller pensionsskydd som sköts av dessa. Gäller överklagandet av en beslutssammanställning enbart bedömning av arbetsförmågan, begärs utlåtande bara om det är fråga om en situation som avses i 1 a § 4 mom.

Om samtliga pensionsanstalter vilkas beslut besvären gäller godkänner ändringssökandens yrkanden till den del de gäller ifrågavarande pensionsanstalts beslut, skall den kommunala pensionsanstalten i egenskap av sista pensionsanstalt ge en ny, rättad beslutssammanställning. I en på detta sätt rättad beslutssammanställning får ändring sökas enligt denna lag. Om någon av ovan avsedda pensionsanstalter inte rättar sitt beslut så som ändringssökanden krävt, skall den kommunala pensionsanstalten inom 30 dagar från besvärstidens utgång tillställa den besvärinstans som avses i 3 mom. besvärsskriften samt de utlåtanden som har givits med anledning av den. Besvären över beslutssammanställningen behandlas då även till övriga delar enligt 3 och 4 mom.

Gäller besvär över beslutssammanställningen enbart bedömning av arbetsförmågan och godkänner den kommunala pensionsanstalten i egenskap av sista pensionsanstalt de yrkanden som framförts i den besvärsskrift som tillställts den, skall den ge en ny, rättad beslutssammanställning. Om den inte rättar beslutssammanställningen, tillämpas det förfarande som föreskrivs i 3 och 4 mom. Är det fråga om en situation som avses i 1 a § 4 mom. och godkänner pensionsanstalten inom den privata sektorn inte ändringssökandens yrkanden, skall den kommunala pensionsanstalten hänskjuta besvären till den del de gäller beslut av pensionsanstalten inom den privata sektorn till den pensionsnämnd som avses i 20 § lagen om pension för arbetstagare, och i fråga om besvären iakttas det förfarande som föreskrivs i 21 och 21 a § lagen om pension för arbetstagare.

När ett ärende som gäller besvär över en beslutssammanställning behandlas i kommunernas pensionsnämnd eller försäkringsdomstolen eller när det är fråga om att till förmån för pensionstagaren undanröja eller rätta en lagakraftvunnen beslutssammanställning eller om det i beslutssammanställningen förekommer ett sådant fel som avses i 10 b § skall denna lag tillämpas, om inte något annat föreskrivs i lagen om försäkringsdomstolen (14/1958).

## 9 a §

Vad som bestäms i 1 och 2 mom. gäller även en beslutssammanställning som den kommunala pensionsanstalten ger i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 1 a § 1 mom.

sionsanstalten sköter återkravet genom kvittning enligt 3 mom., skall såsom den pensionsrat som avses där betraktas det sammanlagda beloppet av de pensionsrater som den kommunala pensionsanstalten skall betala i egenskap av sista pensionsanstalt.

## 11 §

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas också när den kommunala pensionsanstalten i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 1 a § 1 mom. utan grund har betalt ut förmåner som avses i denna lag. Till den del som den kommunala pensionsanstalten utan grund har betalt ut förmåner enligt lagen om statens pensioner eller enligt pensionslagar för den privata sektorn, fattas återkravsbeslutet av den aktuella pensionsanstalten enligt vad som föreskrivs i den lag som gäller den. Den kommunala pensionsanstalten skall dock ge en beslutssammanställning över de förmåner som återkrävs samt återkräva beloppet. Om den kommunala pen-

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Lagen tillämpas på pensionsansökningar som blir anhängiga efter att lagen har trätt i kraft. Lagen tillämpas dock inte, om pensionssökanden på grundval av eget arbets- eller tjänsteförhållande eller egen verksamhet som företagare får pension enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1—4 eller 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare, pensionen har beviljats innan lagen träder i kraft och utbetalningen av pensionen har inletts när lagen träder i kraft. Detta gäller så länge pensionen betalas utan avbrott eller när avbruten pension börjar betalas på nytt.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsetter får vidtas innan lagen träder i kraft.

## Lag

### om ändring av lagen om statens pensioner

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/1966) 15 § 5 mom., sådant det lyder i lag 625/2000, samt

*fogas* till lagen en ny 3 a och en ny 3 b §, till 14 §, sådan den lyder i lagarna 696/1985, 1671/1995 och 837/1996, ett nytt 5 mom., till lagen en ny 16 b §, till 23 §, sådan den lyder i lagarna 1189/1994 och 293/1999, ett nytt 5 mom., till 23 b §, sådan den lyder i lag 1231/1995, nya 5—8 mom., till 25 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1528/1993, ett nytt 3 mom. och till 25 a §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 2 mom. som följer:

## 3 a §

Om förmånstagaren har omfattats av pensionsskydd såväl enligt denna lag som enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964) eller enligt en lag

som nämns i 8 § 4 mom. 1—2 eller 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare (395/1961) (*pensionslagar för den privata sektorn*) och om han eller hon vid tidpunkten för pensionsfallet eller därförinnan senast hade så-

dan anställning som omfattas av denna lag, skall statskontoret i egenskap av sista pensionsanstalt

1) ge en beslutssammanställning som upptar statskontorets beslut samt beslut av pensionsanstalter som sköter pensionsskydd enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare samt enligt pensionslagar för den privata sektorn och motsvarande familjepensionsskydd, och

2) sköta utbetalningen av de pensioner som avses i beslutssammanställningen och pensionsanstaltens övriga uppgifter i anslutning till pensionerna.

Om förmånstagarens pensionsskydd vid tidpunkten för pensionsfallet eller därförinnan senast hade ordnats i den kommunala pensionsanstalt som sköter pensionsskyddet enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare eller i en pensionsanstalt som sköter pensionsskyddet enligt pensionslagar för den privata sektorn, skall denna pensionsanstalt i egenskap av sista pensionsanstalt sköta de uppgifter som avses i 1 mom. även i fråga om pensionsskyddet enligt denna lag.

Dock gäller att om den till pension berättigade tiden mellan pensionsfallet och pensionsåldern (*återstående tid*) eller motsvarande förtjänst beaktas på någon annan grund än arbetstagarens sista arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet när pensionens belopp räknas ut, är sista pensionsanstalt utan hinder av 1 och 2 mom. den pensionsanstalt där pensionsskyddet för den återstående tiden eller motsvarande pensionsskydd har ordnats.

Om statskontoret i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 1 mom. avgör rätten till invalidpension med stöd av 9 § 1 mom. a- eller b-punkten eller om det är fråga om rätten till individuell förtidspension och om arbetstagarens månatliga pension från en pensionsanstalt enligt 10 d § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare (*pensionsanstalt inom den privata sektorn*) är större än tre gånger det belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare, skall statskontoret före beslutet begära att pensionsanstalten inom den privata sektorn ger en bedömning av pensionssökan-

dens arbetsförmåga. Om statskontoret och pensionsanstalten inom den privata sektorn då är av olika åsikt om pensionssökandens arbetsförmåga, tillämpas inte 1 mom.

En pensionsanstalt som betalar ålders-, invalid- eller arbetslöshetspension eller generationsväxlingspension, avträdelseersättning eller avträdelsestöd betraktas som sista pensionsanstalt även när pensionstagaren beviljas ny pension. Om pensionstagaren dock söker invalidpension där den återstående tiden eller motsvarande förtjänst skall eller borde beaktas när pensionsbeloppet räknas ut, tillämpas inte på invalidpensionen vad som i 1—4 mom. bestäms om sista pensionsanstalt.

Om den återstående tiden eller motsvarande förtjänst skall eller borde beaktas i pensioner både enligt denna lag och enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare eller enligt pensionslagarna för den privata sektorn när pensionsbeloppet räknas ut, tillämpas inte vad som i 1—4 mom. föreskrivs om sista pensionsanstalt, om inte pensionsanstalterna kommer överens om något annat.

Närmare bestämmelser om sista pensionsanstalt och dess uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om det är oklart vilken pensionsanstalt som enligt denna paragraf och enligt den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av den är behörig att handlägga pensionsansökan, avgörs ärendet på pensionsanstaltens begäran av pensionsskyddscentralen. Ändring får inte sökas särskilt i pensionsskyddscentralens beslut i ett sådant ärende.

### 3 b §

Pension skall sökas på en blankett som fastställts för ändamålet. Till ansökan skall fogas den utredning som statskontoret bestämmer.

Vid ansökan om invalidpension skall statskontoret tillställas ett läkarutlåtande om sökandens hälsotillstånd. Utlåtandet skall innehålla en vård- eller rehabiliteringsplan. Statskontoret får dock godkänna också ett läkarutlåtande av annat slag eller en motsvarande utredning. Statskontoret kan också på egen bekostnad inhämta ett lä-

karutlåtande, om sökanden vårdas på sjukhus eller om det finns något annat särskilt skäl därtill.

Den som söker eller uppbär invalidpension är, om han eller hon åläggs därtill av statskontoret, skyldig att för utredning av invaliditeten låta undersöka sig hos en av statskontoret namngiven läkare eller på en rehabiliteringsanstalt eller en undersökningsinrättning som anvisas av statskontoret. Statskontoret skall då ersätta kostnaderna för undersökningen. Till kostnaderna räknas också skäliga resekostnader och ett skäligt dagtraktamente för en resa som enligt åläggandet har gjorts till en annan ort. Om sökanden utan godtagbart skäl vägrar låta sig undersökas, får ansökan avgöras med stöd av erhållen utredning.

Pensionsansökan anses gjord den dag den inkommit till en pensionsanstalt som anges i en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1—13 punkten lagen om pension för arbetstagare eller till pensionskyddscentralen eller till ett ombud som en sådan pensionsanstalt eller pensionsskyddscentralen har bemyndigat därtill. Inlämnar inte sökanden på uppmaning inom en av statskontoret utsatt skälig tid en tilläggsutredning som behövs för att ansökan skall kunna avgöras, anses ansökan dock ha blivit gjord först sedan den utredning som behövs för att ansökan skall kunna avgöras har inkommit till statskontoret.

Närmare bestämmelser om ansökan om pension utfärdas genom förordning av statsrådet.

#### 14 §

Bestämmelserna i denna paragraf skall också tillämpas på förmåner som statskontoret betalar med stöd av 3 a § 1 mom. i egenskap av sista pensionsanstalt.

#### 15 §

Om beloppet av ålderspension eller sådan full invalidpension, vars storlek inte har fastställts med tillämpning av 5 a §, innan pensionens maximibelopp räknas ut enligt 11 eller 12 § understiger fem mark i månaden, kan statskontoret betala pensionen som ett engångsbelopp. Engångs-

beloppet beräknas enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställt. Den som fått engångsbetalning är därefter inte med anledning av samma pensionsfall berättigad till pension på grundval av de anställningar som engångsbetalningen baserade sig på. Har för viss tid beviljad invalidpension utbetalts som ett engångsbelopp, kan pensionstagaren dock beviljas pension för den tid under vilken hans eller hennes arbetsoförmåga fortgår efter utgången av nämnda tid. Ovan nämnda belopp justeras årligen vid ingången av januari månad enligt det indextal som fastställs för tillämpning av första meningen i 9 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare. Vad som i detta moment bestäms om pensionens engångsbelopp tillämpas på det sammanlagda beloppet av de pensioner som ingår i den sista pensionsanstaltens beslutssammanställning enligt 3 a § 1 och 2 mom.

#### 16 b §

Har statskontoret i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 3 a § 1 mom. betalt ut pensioner enligt en pensionslag för den privata sektorn eller enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare eller enligt motsvarande familjepensionsskydd, skall den återkräva dessa pensionskostnader jämte ränta senast under det kalenderår som följer på utbetalningsåret. Förskott kan också uppbäras för ändamålet. Pensionskostnaderna återkrävs enligt vad pensionsskyddscentralen, statskontoret och den kommunala pensionsanstalten närmare avtalar särskilt om saken.

Om en pensionsanstalt som avses i 3 a § 2 mom. i egenskap av sista pensionsanstalt har betalt ut pension enligt denna lag, skall den få ersättning för dessa pensionskostnader jämte ränta enligt vad som bestäms i 1 mom.

#### 23 §

Angående sökande av ändring i en beslutssammanställning som statskontoret har givit i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 3 a § 1 mom. samt behandlingen av besvärshandling gällande vad som föreskrivs i denna para-

graf och i 23 b § 5—8 mom. När statskontorets beslut ingår i en beslutssammanställning som en annan pensionsanstalt givit i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 3 a § 2 mom. söks ändring och behandlas besvärshandelen enligt vad som föreskrivs i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare eller i en pensionslag för den privata sektorn. I sådana fall skall den kommunala pensionsanstalten eller pensionsanstalten inom den privata sektorn, till den del besvären gäller pensionsskydd enligt denna lag, begära utlåtande om besvären av statskontoret. Utlåtande begärs inte, om besvären enbart gäller bedömning av arbetsförmågan.

#### 23 b §

En besvärsskrift som gäller en beslutssammanställning som statskontoret har givit i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 3 a § 1 mom. skall tillställas statskontoret inom den tid som föreskrivs i 23 § 2 mom. Statskontoret skall begära utlåtande om besvären av pensionsanstalten inom den privata sektorn eller av den kommunala pensionsanstalten till den del besvären gäller pensionsskydd som sköts av dessa. Gäller överklagandet av en beslutssammanställning enbart bedömning av arbetsförmågan begärs utlåtande bara om det är fråga om en situation som avses i 3 a § 4 mom.

Om samtliga pensionsanstalter vilkas beslut besvären gäller godkänner ändringssökandens yrkanden till den del de gäller ifrågasatt beslut, skall statskontoret i egenskap av sista pensionsanstalt ge en ny, rättad beslutssammanställning. I en på detta sätt rättad beslutssammanställning får ändring sökas enligt denna lag. Rättar någon av ovan avsedda pensionsanstalter inte sitt beslut i enlighet med ändringssökandens yrkanden, skall statskontoret inom 30 dagar från besvärstidens utgång tillställa den besvärshandelen som avses i 3 mom. besvärsskriften samt de utlåtanden som givits med anledning av den. Besvären över beslutssammanställningen behandlas då även till övriga delar enligt 3 och 4 mom.

Gäller överklagandet av beslutssammanställningen enbart bedömning av arbetsförmågan och godkänner statskontoret i egenskap av sista pensionsanstalt de yrkanden som framförts i den besvärsskrift som tillställts den, skall det ge en ny, rättad beslutssammanställning. Om statskontoret inte rättar beslutssammanställningen, tillämpas det förfarande som föreskrivs i 3 och 4 mom. Är det fråga om en situation som avses i 3 a § 4 mom. och godkänner pensionsanstalten inom den privata sektorn inte ändringssökandens yrkanden, skall statskontoret hänskjuta besvären till den del de gäller beslut av pensionsanstalten inom den privata sektorn till den pensionsnämnd som avses i 20 § lagen om pension för arbetstagare, och i fråga om besvären tillämpas det förfarande som föreskrivs i 21 och 21 a § lagen om pension för arbetstagare.

När ett ärende som gäller besvär över en beslutssammanställning behandlas i statens pensionsnämnd eller försäkringsdomstolen eller när det är fråga om att till förmån för pensionstagaren undanröja eller rätta en lagakraftvunnen beslutssammanställning eller om det i beslutssammanställningen förekommer ett sådant fel som avses i 26 eller 27 § lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), skall denna lag och lagen om förvaltningsförfarande tillämpas, om inte något annat föreskrivs i lagen om försäkringsdomstolen (14/1958).

#### 25 §

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas också när statskontoret i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 3 a § 1 mom. utan grund har betalt ut förmåner enligt denna lag. Till den del statskontoret utan grund har betalt ut förmåner enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare eller enligt pensionslagar för den privata sektorn, fattas återkravsbeslutet av de pensionsanstalter som sköter förmånerna enligt vad som föreskrivs i dessa lagar. Statskontoret skall dock i egenskap av sista pensionsanstalt ge en beslutssammanställning över de förmåner som återkrävs samt återkräva beloppet. Om statskontoret sköter

återkravet genom kvittning, skall 1 mom. tillämpas och såsom den pensionsrat som avses där betraktas det sammanlagda beloppet av de pensionsrater som statskontoret i egenskap av sista pensionsanstalt skall betala.

#### 25 a §

Vad som bestäms i denna paragraf gäller även en beslutssammanställning som statskontoret ger i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 3 a § 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Lagen tillämpas på pensionsansökningar som blir anhängiga efter att lagen har trätt i kraft. Lagen tillämpas dock inte, om pensionssökanden

på grundval av eget tjänste- eller arbetsförhållande eller egen verksamhet som företagare får pension enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1—4 eller 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare, pensionen har beviljats innan lagen träder i kraft och utbetalningen av pensionen har inletts när lagen träder i kraft. Detta gäller så länge pensionen betalas utan avbrott eller när avbruten pension börjar betalas på nytt.

Det belopp som anges i 15 § 5 mom. motsvarar det löneindexantal som fastställts för 1966.

Genom denna lag upphävs 6 och 7 § förordningen den 9 december 1966 om statens pensioner (611/1966), av dem 7 § sådan den lyder delvis ändrad i förordning 1673/1995.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

## Lag

### om ändring av lagen om statens familjepensioner

I enlighet med riksdagens beslut

*upphävs* i lagen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (774/1968) 9, 15, 19, 20, 20 a, 21, 22 och 22 a §,

av dessa lagrum 9 § sådan den lyder i lagarna 697/1985, 325/1995 och 1672/1995, 19 § sådan den lyder i lag 103/1990, 20 § sådan den lyder i lagarna 1190/1994 och 294/1999, 20 a § sådan den lyder i lag 1233/1995, 21 § sådan den lyder i nämnda lag 1190/1994, 22 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1530/1993 och 22 a § sådan den lyder i sistnämnda lag,

*ändras* 16 § 3 mom., sådant det lyder i nämnda lag 103/1990, samt

*fogas* till 1 § ett nytt 3 mom. som följer:

#### 1 §

Angående givande av beslutssammanställning om familjepension samt betalning av familjepension, utmätning, återkrav, förhöjning till följd av fördröjd utbetalning, pensionsanstaltens

regressrätt, sökande av ändring i ett beslut om familjepension, självrättelse och rätt till en familjepensionsrat som inte har lyfts gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om pensioner som avses i lagen om statens pensioner (280/1966).

16 §

Till en efterlevande make vars rätt att få familjepension enligt 1 mom. har upphört, betalas i ett för allt ett belopp som är lika stort som efterlevandepensionen för tre års tid hade varit. Grund för beloppet är den månadspension som senast hade utbetalts eller, om statskontoret är en sådan sista pensionsanstalt som avses i 3 a § 1 mom. lagen om statens pensioner, det sammanlagda beloppet av de pensioner som statskontoret månatligen betalar. Om en indragen efterlevandepension börjar löpa på nytt enligt 1 mom., dras engångsbeloppet av från pensionen så att en tredjedel av det pensionsbelopp som betalas vid varje tidpunkt dras av under

högst nio år. Efter en och samma förmånslåtare betalas endast ett engångsbelopp.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Lagen tillämpas på pensionsansökningar som blir anhängiga efter att lagen har trätt i kraft. Lagen tillämpas dock inte, om pensionssökanden på grundval av eget arbets- eller tjänsteförhållande eller egen verksamhet som företagare får pension enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1—4 eller 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare, pensionen har beviljats innan lagen träder i kraft och utbetalningen av pensionen har inletts när lagen träder i kraft. Detta gäller så länge pensionen betalas utan avbrott eller när avbruten pension börjar betalas på nytt.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsetter får vidtas innan lagen träder i kraft.

## Lag

**om ändring av 4 § lagen om ordnande av pensionsskydd i statliga anställningsförhållanden som varar kortare tid än en månad**

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i lagen den 11 december 1997 om ordnande av pensionsskydd i statliga anställningsförhållanden som varar kortare tid än en månad (1152/1997) 4 § som följer:

4 §

*Verkställighet*

I fråga om verkställigheten av pensionsskydd enligt denna lag och i fråga om utbetalning, avbrytande, indragning och annan skötsel av pensionen samt i fråga om ändringssökande, rättelse, ny behandling och liknande förfaranden gäller i tillämpliga delar vad som i lagen om statens pensioner bestäms om pensioner och skötseln av pensionsfrågor. Om uppbörden av pensionsavgiften till statens pensionsfond bestäms i lagen om statens pensionsfond (1372/1989).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Lagen tillämpas på pensionsansökningar som blir anhängiga efter det att lagen har trätt i kraft. Lagen tillämpas dock inte, om pensionssökanden på grundval av eget arbets- eller tjänsteförhållande eller egen verksamhet som företagare får pension enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1—4 eller 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare, pensionen har beviljats innan lagen träder i kraft och utbetalningen av pensionen har inletts när lagen träder i kraft. Detta gäller så länge pensionen betalas utan avbrott eller när avbruten pension börjar betalas på nytt.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

---

## Lag

### om ändring av 5 a § lagen om försäkringsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut

*fogas* till 5 a § lagen den 17 januari 1958 om försäkringsdomstolen (14/1958), sådant detta lagrum lyder i lag 278/1999, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

#### 5 a §

— — — — —  
Om det i ärenden som avses i 1 mom. 2—7 punkten är fråga om huruvida en sjukdom, ett lyte eller en skada berättigar till pension enligt de nämnda lagarna, deltar i behandlingen av ärendet lekmannaledamöter enligt den lag vars pensionsskydd personen senast har omfattats av eller till vars pensionsskydd den återstående tiden fogas. Är det dock fråga enbart om en tillämpning av 10 d § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare, deltar lekmannaledamöterna i behandlingen av ärendet så som föreskrivs i 1 mom. 2—5 punkten.  
— — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Lagen tillämpas på pensionsansökningar som blir anhängiga efter det att lagen har trätt i kraft. Lagen tillämpas dock inte, om pensionssökanden på grundval av eget arbets- eller tjänsteförhållande eller egen verksamhet som företagare får pension enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1—4 eller 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare, pensionen har beviljats innan lagen träder i kraft och utbetalningen av pensionen har inletts när lagen träder i kraft. Detta gäller så länge pensionen betalas utan avbrott eller när avbruten pension börjar betalas på nytt.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 17 april 2001

---